

Izhaja ob 4 zjutraj.

Štane mesечно 10.— Din

in prometa 20.—

Ogledi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 15/L

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova

pl. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica

št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta

Račun pri pošt. čerk.

zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 18. januarja.

Odkar se je reakcionarna radikalna vlada postavila na stališče, da ne dopusti komunističnih kandidatur in odkar so menda komunisti v Beogradu sklenili, da bodo v znak protesta pri političnih oddajah svoje glasove za ono stranko, ki je proti radikalnem najbolj sovražna, se SLS trudi javno dokazati svojo največjo bližino do komunistov. Videti je, da se bo dr. Korošičeva napaka za volitve v narodno skupščino posluževala iste taktike, kot jo je porabljala pri zadnjih občinskih volitvah v Ljubljani: za vsako ceno in pod pretvezo najekstremnejšega katoliškega boljševizma pridobiti za SLS komunistične glasove. Pri tem so našim klerikalcem katoliški principi in interesi katoliške cerkve čisto postranska stvar. Trenutna strankarska korist jim je edino merilo za njihove odločitve. Zanimivo in značilno je to klerikalno stališče zlasti v zadnjem času, ko prihajajo iz Rusije za katoliške skrajno nemirajoče vesti.

Boljševiška Rusija je namreč stopila v odprt konflikt s katoliško cerkvi. Skoraj vse katoliške cerkve je ruska vlada zaprla in zabrala v njih vsako dejanje bogoslužja. Pred revolucijo sodnijo stoji katoliški škof in množica njegove duhovščine.

Špor je nastal v dveh smereh: ruski vladi se zdi, da katoliška duhovščina, ki je more, tajno izpodjedati podlage boljševizma. Obenem pa se je katoliška cerkev uprla zakonu, da je cerkev imetelj lasti naroda, ne pa last cerkve vsled česar je vlada odredila popis in stavila upravo pod državni nadzor.

Se nam je v spominu, kako je bilo to vso katoliškim svetu, ko je na žezanem bilu provedena ločitev cerkve od države. Tam niso zapirali cerkev in duhovnikov, ako se niso naložili urotni zakonu. Samo ko se je cerkev imetelj uradno popisoval v kotu verskih občin, je katoliška duhovščina naščuvala ljudstvo na nekaj nedolžnega odpora, ki pa je bil takoj smolten. In vendar je katoliška duhovščina po vsem svetu dvignila vihar zoper »brezbožno Francijo«. Tudi pri nas so grmeli cerkveni govorniki, dobili so protestni zvonovi in molilo se je ter zbiralo denar za preganjance. Vse je bilo pokonci in marsikateri liberalci na Kranjskem je obšel »sveto jezo« radi Francozov.

Danes, ko se na Ruskem vse kaj drugega godi, kakor tedaj na Francoskem, danes naš katolicizem molči. Ne besede ne čuješ in kakor da ni ga ta stvar ne zanima. Nič se ne zvonovi in ne molijo in denar se zbira pod drugo parolo. Odkod ta molčanje? Odkod ta vzorna vzdržnost, da morda iz slovanskega rodoljublja, da bi se ne zaznalo za čine ruskih cerkve?

Razlaga je lahka in potrjuje uvodno trditve: Katoliška cerkev je predvsem politično telo, ki uravnava taktiko po potrebah in vsakokratni koristi. Njena politika se imenuje klerikalizem in ta klerikalizem je skoro v vseh državah po vojni v opoziciji. In ker je v opoziciji, priljano gleda vse, kar državam izpodjeda. In zato se posebno ljubko smehlja — komunizmu.

Je sicer ta katolicizem čisto kapitalistična zgradba, ki zida na zlorabi verskega čuta. On vé, da je komunizem v svoji ostri obliki le prehodna slabost človeškega rodu, ki vsled vojnih grozot razjarjen išče boljše oblike družbe, katera naj za vselej izključi krvavo in nekrvavo klanje milijonov nedolžnih. Vendar on se z njim veže, da se na njegovih ramah povzpne iz zaslužnega brezna on, ki je eden glavnih sokrivcev svetovne vojne.

In ravno naša domača pasma klerikalizma je danes v nemali zadregi. Kako rada bi zagnala krik o zatiranju cerkve, o preganjanju duhovnih na Ruskem. Kako rada bi te grde Ruse stikala kot ideal slovanskih demokratov, kakor je to že enkrat poskusil g. Protič. A kaj, ko je pa sama zvezana s komunisti v Sloveniji. Ko je sam presviti in premislil, škof in namestnik Kristusov, spremljan od komandiranega zbora katoliške duhovščine še nedavno marširal na volišče na ljubljanskem magistratu in spustil kroglico v komunistično škrinjico, potem ko je poklical na pomoč sv. Duha in izdihnil pobožno molitev.

Se nedavno je dr. Korošič izjavil, da imajo klerikalci Gosarja in Kremžarja za to tu, da jim zganiata komuniste pod zakrivilno palico. Vse drugo jima bo odpušeno. Odpušeno pa je tudi ruskim boljševikom in naj

Volilna borba v Srbiji

PROTEST G. PUCLJA PROTI NAČINU RADIKALNE AGITACIJE.

Beograd, 18. januarja. d. Vse stranke so zaposlene s pripravilnimi deli za volitve in od vseh strani donijo imena kandidatov, ki bodo ali bi radi bili nosilci list.

Radikalna stranka se nahaja vsled razcepa v jako neprijetnem položaju. Na današnji seji finančnega odbora je sicer vlada dobila odobrenje za nekatere investicijske kredite, ki naj služijo predvsem agitacijskim svrham v onih krajih, kjer bi hoteli radikali popraviti svojo situacijo, toda pomagalo ne bo mnogo. Opozicija teh kreditov očitno ni hotela prebrati, da se ji ne bo moglo očitati, da je hotela onemogočiti nadaljevanje dela za zboljšanje prometnih zvez. Vlada je razočarana. Njej bi bilo ljubše, da jo je opozicija preglasovala, ker bi potem finančni odbor razpustila in po svoji volji gospodarila, povrh pa še nasprotnikom očitala, da so proti zboljšanju prometa...

Radikali pripravljajo v svo vsmo za drugi teden velik kongres v Južni Srbiji,

kjer upajo še največ opraviti. Kongresa se bo Pašić osebno udeležil. Proti je prišel organizirati »neodvisne radikale« tudi po Srbiji ter se je v ta namen odpravil sinoči v svoje volilno okrožje v Kruševac. Njegov opreda dr. Ivančević se že dal časa nahaja v Južni Srbiji.

V Južni Srbiji se skušajo uveljavljati tudi zemljoradniki, ki postavijo svoje kandidate v vseh tamošnjih okrožjih. Demokrati sklicujejo povsod okrajne konference ter pridno postavljajo srezke kandidate. V stranki vlada popolna edinstvo ter do cepljenja list nikjer ne bo prišlo. Kot nosilci list so dosedaj določeni m. dr. Davidović, Pribičević, dr. Marinković, dr. Ribar, Vilder, Timotijević.

Včeraj se je tu mudil bivši minister Pucelj, ki je pri notranjem ministru Vujiću protestiral, da radikali zlorabljajo avtoriteto velikih županov v agitacijske svrhe. Novi mariborski veliki župan dr. Ploj je moral spremljati ministra Županiča na agitacijsko potovanje.

Kaj je z uradniškimi dokladami?

AKCIJA POSL. REISNERJA V FINANČNEM ODBORU.

Beograd, 18. januarja. r. Današnje seje finančnega odbora se je v zastopstvu posl. Kukovca udeležil njegov namestnik posl. Reisner, ki je potem, ko je odbor odobril investicijske kredite, v imenu demokratske stranke stavil na finančnega ministra nujno vprašanje radi zboljšanja uradniških prejemkov. Posl. Reisner je poudarjal, da je beda uradništva priklopila do vrhunca. Valuta pada neprestano, draginja narašča in državni namestenc se poln ekribi in strahu vprašajo, kaj bo jutri. Vesti o trinajsti plači so se izkazale za prazne. Pod prejšnjo vlado je bil že izdelan predlog za zvišanje draginskih doklad. Le kriza in sestoje nove vlade sta preprečili, da se nove doklade niso moge v finančnem odboru odobriti. Sedaj je to, kar je že takrat predstavljalo bedni minimum, že daleč zaostalo za rastočo draginjo. Uradništvo se nahaja v najhujši krizi, ki pa je tudi kriza državne uprave. Vlada sklicuje finančni odbor in

predlaga razne investicijske kredite. Zakaj ne predložiti povišanja uradniških doklad, ki bi ga ves finančni odbor gotovo brez debate odobril? Kaj namerava finančni minister storiti, da se takoj pomaga državnim namestencem? Govornik obžaluje, da po zakonu finančni odbor sam nima pravice inicijative, zato pa tem resnejše pozivlja vlado, da takoj pojasni svoje stališče in pové, kaj namerava storiti.

Finančni minister Stojadinović je moral priznati, da je uradništvo v skrajni stiski. Glede trinajste plače se je izgovarjal, da so uradniki na svojem kongresu v Splitu od 13. plače »odustali«. Rekel je, da finančno ministrstvo sedaj — pripravlja načrt o povišanju draginskih doklad.

Posl. Reisner se s tem odgovorom ni zadovoljil.

Popoldne je posl. Reisner konferiral s predstavniki Saveza uradniških organizacij o nadaljnjih korakih.

Kredit za železnice in ceste

SLUČAJNA VLADNA VEČINA V FINANČNEM ODBORU DOVOLJUJE MILIJONSKA KREDITE.

Beograd, 18. januarja. r. Danes popoldne od 16. do 18. ure se je vršila seja finančnega odbora, katere se je od strani vlade udeležil finančni minister dr. Stojadinović. Prisostvovalo je seji 19 poslancev, od teh 10 vladincev in 8 opozicionalecev, med njimi trije demokrati. Prvi je govoril poslanec Banič kot zastopnik poslancev Dulbića; vprašal je finančnega ministra, ali bodo tudi namestniki članov finančnega odbora dobivali dnevnice, kakor je finančni minister odgovoril, da bo to vprašanje rešil soglasno z ostalimi člani vlade.

Nato je odbor prešel na razpravo o uporabi kreditov iz sedemdesetnega investicijskega in stotomilijonskega dolarskega posojila. Poslanec Petar Marković (dem.), Nedelko Divac (soc. dem.) in Stanko Banič (kler.) so izjavili, da nimajo zaupanja v to vlado. Zatem je večina odobrila nastopne kredite: 4 milijone Din iz sedemdesetnega investicijskega posojila za zgradbo železnice Bos. Krupa-Bihač-Zrmanja, 2 milijona Din za zgradbo železnice Bitolj-Orlovac, en milijon 500.000 Din za nadaljevanje zgradbe

železniške proge Ormož-Ljutomer-Murska Sobota, 200 tisoč Din za dela na železniški progi Gruž-Zelenika, 5.160.000 dinarjev za nabavo 150.000 hrastovih pragov, 2.800.000 Din za popravilo lokomotiv, 12 milijonov Din za popravo vagonov, 3 milijone za progo Petrovac-Zagreb, 2 milijone za progo Valjevo-Loznica, 4 milijone Din za cesto Užice-Vardišće, 600 tisoč za cesto Golubovac-Niš-Dulak, 1 milijon za popravo mosta v Novem Sadu, 2 milijona za cesto Peš-Andrijevica, 5 milijonov za cerkev v Beliškoj, 1.200.000 za regulacijo reke Nišave, 5 milijonov za cesto Kurbogovac-Bosilgrad. Ministrstvu za promet je bil iz prebitka dohodkov odobren kredit 20.670.000 Din za kilometražo in za material. Beograščki železniški direktor je odobren kredit 25 milijonov, državni tiskarni v Sarajevu 950 tisoč, upravi državnih monopolov 1 milijon Din. Dalje je odobren ministrstvu financ iz stotomilijonskega dolarskega posojila kredit 49 milijonov Din za zgradbo železniške proge Baroš-Martinska in nadaljevanje zgradbe železnice Čigulin-Split.

KRALJ NA LOVU V BELJU.

Belje, 18. januarja. r. Danes je prisel v Belje kralj Aleksander v spremstvu princa Pavla, da se udeležijo velikega lova na divje svinje in lisice. Na gradu Kneževu je kralj in princa pozdravil ravnatelj Kristan.

TORPEDNA TVORNICNA NA REKI FALIRALA.

Reka, 18. januarja. l. Tvornica torpedov Whitehead na Reki, ki je pred vojno in med vojno zalagala malone vse svet s torpedi, je pro. adla. Reško sodišče je dalo poslopje zastražiti po karabinerjih, oblasti so zapečatile vse preostale zaloge materiala in vse predmete

tudi spremene katoliške cerkve v hlevu, altarje pa v jaeli.

Taktika se klerikalcem obnaša: Rdeče ovčice že lezejo noter, da jih potem bolje ostrižejo. Z njihovo volno se bo dalo mnogo več popraviti, nego bo škoda napravil katoličanstvu ruski boljševizem.

Položai v ruhrskem ozemlju

Berlin, 18. januarja. sd. Položaj v ruhrskem ozemlju postaja od dne do dne bolj kritičen. Francozi se pripravljajo, da uporabijo najbrutalnejša sredstva, kakor so se sicer uporabljala le v vojni, nemška vlada pa izjavlja, da ne more odstopiti od svojega odklonilnega stališča glede dobav premoaga. In res je državna komisija za premog sinoči ruhrskim premogovnikom ponovno naročila, da ne smejo dobavljati Franciji in Belgiji premoga pod nobenim pogojem.

Kot nadaljnje represalije zaradi odpora nemških podjetij napovedujejo Francozi konfiskacijo železniških vagonov, renskih parnikov, vseh davkov in carin, zaplenbo vsega državnega premoaga v ruhrskem ozemlju in izgon vseh uradnikov, ki niso v ruhrskem področju prišli.

Jutri bodo postavljeni pred francosko vojno sodišče vsi lastniki in ravnatelji premogovnikov, ki so odklonili dobavljanje premoga Franciji.

Sovjetske čete na poftu v Trakijo?

RUMUNJA RAČUNA Z NAPADOM NA BESARABIJO. — BOLGARIJA OSTANE NEUTRALNA?

London, 18. januarja. l. Listi poročajo iz Aten, da so se številne sovjetske čete izkrcale v Midiji v evropski Turčiji. V Odesi je koncentriran cel armadni kor, ki je namenjen za Trakijo.

Rumunske varnostne odredbe v Besarabiji.

Beograd, 18. januarja. r. Iz Bukarešte se poroča, da je imela rumunska vlada vsled zbiranja boljševističnih čet ob Dnestru proti Besarabiji že ponovno seje, na katerih je zelo resno razpravljala o položaju v Besarabiji. Vojaške oblasti so dobile nalog, naj bodo pripravljene, da ne bodo iznenadene. Sejam vlade je pristvoval tudi besarabski guverner Popović, ki je predlagal razne obrambne ukrepe.

Stališče bolgarske vlade.

Sofija, 18. januarja. r. »Dnevnik« objavlja nastopno uradno priobčilo: »Oddelek za tisk je z merodajnega mesta pooblaščen najodločneje demantirati kot tendencne in neresnične vesti, ki se zadnje čase razširjajo v inozemskem, pred vsem pa v rumunskem tisku, da bolgarska vlada ne bo neutralna v slučaju komplikacije na Balkanu ali kake boljševiške

akcije proti Rumuniji. Bolgarska vlada je odločena tudi nadalje jasno in odprto brez omahovanja nadaljevati svojo miruljubno politiko v polnem prepričanju, da more Bolgarska samo na ta način doseči trajno ureditev vseh vprašanj, ki jo interesirajo. Bolgarska noče in ne bo stopila v nikakvo politično kombinacijo, ki bi bila naperjena proti komurkoli, še manj pa v kako kombinacijo z boljševiško Rusijo, s katero poljedelska Bolgarska nima ničesar skupnega. Bolgarska vlada je naročila vsem svojim diplomatskim zastopnikom v inozemstvu, da v tem smislu obveste vlade držav, pri katerih so akreditirani. Vladni krogi so iznenadeni radi rumunskih vojnih priprav in radi stališča napram Bolgarski. Uradno se demantirajo vesti o zbiranju bolgarskih čet in je očitno, da so te vesti neupravičene, ker bolgarska vlada na kaj takega niti daleko ne misli.

Grški četaši ob bolgarski meji.

Sofija, 18. januarja. o. Vlada dobiva iz obmejnih krajev poročila, da se zbirajo v Trakiji ob bolgarski meji močne grške tolpe, ki nameravajo prekorčiti mejo. Vlada je odredila potrebne protukrepe.

Poljski zunanji minister o Memlu

POLJSKA PREPUŠČA ODLOČITEV VELESILAM.

Varšava, 18. januarja. u. Na današnji seji komisije za zunanje zadeve v sejmju je odgovarjal zunanji minister Skrzynski na vprašanja poslancev Sejle, Berzowskija in Klingeja glede memelskega konflikta. Govor zunanjega ministra je bil eminentno mirne naravi. Poudarjal je posebno, da so vse vesti o nameravanih oboježenih nastopih Poljske popolnoma izmišljene in da jih razširjajo sovražniki zaveznikov. Tudi trditve, da je Francija odklonila sodelovanje Poljske v ruhrskem ozemlju, je izmišljena. Francija nikoli ni stavila takega predloga. Poljska je vezana s podpisom na verzajski pogodbi z zavezniki in si ne lasti izvršilne oblasti, ki pripada le velesilam. Tudi v memelski aferi imajo odločati v prvi vrsti Angleži in Francozi. Poljska pa

mora biti svedea budna na straži, zlasti ker se je litvanska vlada v Kovnu sama razkrinkala s tem, da je izjavila, da ne priznava nadvlade zaveznikov v Memlu.

Govoru zunanjega ministra je sledila daljša diskusija, ki se je je udeležilo več poslancev.

INTERVENCIJA VELESIL.

Pariz, 18. januarja. l. Na včerajšnjem sestanku poslaniške konference se je sklenilo poslati v Memel medzavezniško komisijo, ki naj bi tam postavila provizorno vlado, ki bi imela nalogo pod varstvom zaveznikov vpostaviti mir. Obenem bo litvanski vladi naložena odgovornost za vzdržanje miru na memelskem ozemlju.

Proglasitev naprednega kandidata za Ptuj-Ormož

G. LOVRO PETOVAR KANDIDAT.

Ptuj, 18. januarja. o. Danes dopoldne ob 10. se je vršil v tukajšnjem Narodnem domu sestanek naprednih zaupnikov za ptujski in ormoški srez. Kot predsednik okrajne kmečko-obrtno zveze je g. Lovro Petovar, po celem Slovanskem znani posestnik, strokovnjak in narodni delavec, pozdravil zaupnike, ki so napolnili dvorano ter je povdarjal pomen skupne napredne fronte, katero iz srca želijo vsi napredni narodni sloji.

Nato je podal minister n. r. dr. Kukovec izčrpano poročilo, ki je pričalo o njegovem velikem in iskrenem trudu za ustanovitev jednote naprednih in narodnih skupin. Ta trud je zaenkrat ostal brezuspešen, ker so spravljivo roko odklonile SKS. in NSS. Zato so tudi zaupniki pridobitnih slojev v Celju in Mariboru sklenili podpirati le demokratsko stranko, ki se edina pošteno, vztrajno in dosledno trudi združiti napredne vrste. Napredni volilci ptujsko-ormoškega okraja naj si izbirajo kandidata po volji ljudstva, moža, ki mora imeti resno voljo in zmogljivost za nesebično delovanje med volilci in v Beogradu.

Gosp. Polak, vodja finančne straže v Leskovcu je v preganjenih besedah naslikal zasluge gospoda Petovarja ter predlagal njega za kandidata v ptujsko-ormoškem srezu. Predlog je bil z glasnim pritjevanjem soglasno sprejet.

Nato je oddal g. Petovar vodstvo sestanka gospodu Habičiču, mnogoletnemu županu in znanemu narodnjaku v Jurčevcih, ter je razvil svoj program. Samonikle so bile njegove misli, videla se je iz njih velika praktična skušnja moža, ki že dolga leta, posebno pa od prevrata sem deluje zlasti na obrtnem polju ne le v svojem okolišču, temveč tudi v velikih uravnih središčih, kamor so ga vedno klicali na posvetoovanje. Kratko toda z globokim poznavanjem se je govornik dotaknil aktualnih političnih in gospodarskih vprašanj. Njegov govor je napravil globok vtis. Med burnim pritjevanjem je nadučitelj g. Rajh povdarjal, da noben kmet, noben obrtnik in noben uradnik za tak okraj ne more z ozirom na potreba

tega okraja želeli izmed domačinov boljšega kandidata.

K vprašanju namestnika je govoril dr. Tone Gosak. Predlagal je primerne osebnosti ter povdarjal kvalifikacijo prisotnega podpredsednika g. župana Habičiča za to mesto.

G. Blas, posest. in obrtnik iz Sv. Barbare, je podpiral ta predlog, ki je bil od zbora soglasno sprejet.

Dr. Lipold, podpredsednik oblastne organizacije JDS za mariborsko-celjsko okrožje se je povrnil v daljšem govoru na politično situacijo ter izjavil kakor prej dr. Kukovec, da mi še vedno mudimo spravljivo roko z ozirom na občo korist naroda in države narodnim in naprednim strankam v spravo. Ako jo odklanjajo, je odgovornost na njih. Ko je dr. Kukovec na podlagi volilnega reda in konkretnih števil dokazal verjetnost zmage kandidata, kakršnega v tem okraju ne more postaviti nobena druga organizacija, je g. Petovar zaključil zaupni sestanek s objubo, posvečati resno vse svoje sile delu za zmago napredne stvari. Zborovalci je pa pozval, da vestno in vztrajno sodelujejo.

Kandidaturo g. Petovarja pozdravljajo vsi narodni krogi ptujsko-ormoškega okraja kot najsrečnejšo.

Bleerovo posojilo

Beograd, 18. januarja. r. Oddelek za tisk poroča: Lunajska »Reichspost« prikaže fantastične vesti o našem posojilu v Ameriki. Po teh vesteh so se odnošali med Ameriko in našo vlado tako zapletli, da so rastale resne komplikacije v tem vprašanju. Teh izmišljotin ni prinesel noben drug list, zato jih ni vredno zavrečati. S strani finančnega ministrstva pa se izjavlja, da je pogodba glede posojila z Bleerovo skupino popolnoma v veljavi in da vlada striktno spoštuje vse določbe tega dogovora. Potrebna vsota za izplačanje kuponov dne 1. maja je že v naprej položena po predpisih dogovora. (Kaj pa ministrove izjave, ki smo jih pred par dnevi priobčili Ured.)

Napredni obrtnikom!

Sporočilo se mi je, da se po ljubljanskem volilnem okrožju razširja nekakšen poziv obrtnikom, naj volijo samostojne kmetijske kandidate, in da se na dotičnem pozivu podpisani jaz, izjavljam, da nisem takega podpisal nikjer dal, da je dotična okrožnica zločina mojega imena, ki jo najostreje očitujem. Pisal sem že nekaj člankov, v katerih sem naše obrtnišvo spodbujal, da pristopi v našo nestrankarsko obrtno-kmečko zvezo, ki je ustanovljena za našo mariborsko oblast, ki pa nima ničesar skupnega z SKS.

Jaz kakor mnogi drugi moji tovariši obrtniki se trudimo, da bi se dosegl skupni nastop vseh naprednih strank. Za napredno fronto bi naše obrtnišvo brez dvoma z vse mogočo delovalo. Dosedanji rezultat pridelovanj žal ni zadovoljiv. Naš vodstvo SKS je proglasilo svojo stranko kot razredno, s katero pa mali kmet, kakor tudi obrtnik sploh ne more imeti skupnega interesa, ker obrtnik in mali kmet sta oba izkoriščana od veleagrarne politike. Mišlim, da sem s temi besedami dovolj jasno označil svoje stališče, ki se ga tudi striktno držim. Vse drugo je hučanje zavijanje in nepošteno zlorabljanje mojega imena v agitacijske namene, ki so meni in vsem preudarnim obrtnikom tuji.

Celje, dne 17. januarja 1923.
Ivan Bizjak,
predsednik Zveze obrtnih društev
za Slovenijo.

Volitve v pokojninski zavod

Na glasovnice za volitve v Pokojninski zavod za nameščence se sme napisati le ime kandidatske liste.

I. V skupini službodajalcev je torej vpisanih 1. jedinici:

Zveza denarnih zavodov:
volitev v 2., 3. in 4. jedinici (industrija in obrt) odpade, ker je bila vlozena le ena lista;

v 5. jedinici je izpolniti glasovnico z imenom:

Združeni poslodavci.
II. V skupini nameščencev je napisati vseh petih edinicah:

Strokovna in nadstrankarska lista.
Glasovnice se morajo oddati najkasneje do 5. februarja opoldne pri predsedniku volilne komisije Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani osebno, v priporočenem pismu ali po tretji osebi.

Dreiskava proti bivšim bolgarskim ministrom

d. Beograd, 17. januarja.

Iz Sofije javljajo, da je parlamentarna preiskovalna komisija, vodeča dreiskavo proti bivšim ministrom, pridobila zopet z zasliševanjem svedokov. Vsi aretirani ministri se branijo zelo energično. Glavna obtožba proti Malinovu, ki je, kakor znano, bil namestnik Radoslavova v predsedstvu vlade, pravi, da ni sklenil separatnega miru prej nego je nastopila katastrofa Bolgarije jeseni leta 1918. Na to obtožbo odgovarja Malinov in naglašja, da so vsi njegovi tozadevni poskusi zaleteli na oster odpor dvora in vrhovne vojaške oblasti, centralnih držav in preostalega dela bolgarskega naroda. Tudi druge obtožbe Malinov odločno zavrača.

Aretirani ministri so izročili parlamentarni preiskovalni komisiji dve protestni spomenici. V prvi protestirajo proti nezakoniti aretaciji in proti slabemu postopanju napram njim v zaporih, ki so v slabšem stanju nego zapor za najhujše zločince. V drugi spomenici zahtevajo, da se uradno obavi končni rezultat ljudskega glasovanja glede krivde, oziroma nekrivde, svoje zahteve so ministri tudi ustnem sporočili preiskovalni komisiji; ta pa je odgovorila, da ni kompetentna reševati to zadevo. Druga protestna spomenica se nanaša na dejstvo, da

rezultati narodnega glasovanja še niso v celoti objavljeni, da si vlada privatno izjavlja, da je glasovanje izpadlo v njeno korist, odnosno v breme aretiranih ministrom. Zadeva je torej zelo resna in se v tem oziru pričakuje še nadaljne senzacije.

Politične beležke

+ Minister Zupančič na agitacijskem potovanju v Prekmurju. Včeraj se je mudil minister dr. Zupančič na agitacijskem potovanju v Prekmurju in je pri tej priliki posetil tudi srezkega kandidata Stefana Kuharja, katerega je vabil, naj bi prestopil na radikalno listo. Gosp. Kuhar je to insinucijo z ozirom na sklep zaupnikov prekmurškega okraja, da omra kandidirati na dr. Kukovčevi listi, odločno odklonil. G. Kuharja so posetili dalje tudi zastopniki SKS, a so dobili enak odgovor.

+ «Kmetijski List» nas s svojimi izpadi zama izjavi v polemiko. Nervozni so gospodje, da je pred vso deželo odkrito, da so oni zaprečili napredni blok. Zato pa danes v uvodniku ta list bere levite onim kmetom, ki «poslušajo (!) glasove za koncentracijo naprednih strank». Ta smrtni greh se kaznuje menda z izključenjem iz SKS. Končno pravi isti list, da SKS «ni na glavo padla, da bi še mogla debatirati o naprednem bloku». Ali je treba še kaj dostaviti?

+ Zastopnik angorske vlade v Beogradu, Narodna skupščina v Angori je imenovala nove poslanike, in sicer: Istanbul bega za Beograd, Bekir bega za London in Kučuk Kemal pašo za Sofijo.

+ Novi italijanski diplomatični zastopniki za Balkan. Italijanska vlada pripravlja, kakor poročajo italijanski listi, v najkrajšem času važne izpremembe v diplomatični in konzularni službi v balkanskih državah.

+ Novi načrti za nastop proti Madžarski? Kakor smo že včeraj poročali, je naš budimpeštanski poslanik g. Milan Milojevič bil sprejet od ministra za zunanje zadeve dr. Ninčiča, katerega je podal obširen referat o zadnjih dogodkih na Madžarskem in o zdržanju madžarske vlade. Beograjski «Preporoč» poroča, da je vlada na podlagi izjav našega poslanika sklenila, da zavzame novo taktiko in energične korake napram Madžarski, ker ta do danes ni pokazala nobenega razumevanja za stanje evropske politične situacije. Vsi brezplodni razgovori bodo nadomeščeni z energičnimi, toda miroljubnimi keraki, da se zaščiti dostojanstvo naše države in življenje naših podanikov, ki se nahajajo na Madžarskem. V kratkem se bo vršila seja vlade, na kateri se bodo stvorili definitivni sklepi v pogledu nastopa napram Madžarski.

+ Radikalne mahinacije glede Primorja. «Slobodna Tribuna» doznava iz Sušaka, da prejme radikalna stranka za neko uvozno koncesijo, ki jo dovolja Pašičeva vlada, pol milijona dinarjev za svoj volilni fond. Izdajati namerava poseben list ter želi Primorje pridobiti za svoj dominij, kar bi posebnost bilo v Ninčičevem interesu, da bi lahko še nadalje neovirano in brez kontrole volil svojo protinarodno politiko. Tekom februarja — zatrjuje «Slobodna Tribuna» — bo Sušak evakuiran, ker Mussolini hoče vpostaviti železniško zvezo med Reko in zaledjem, beograjska vlada pa se je obvezala, da istočasno odpre železniško progo na Reko. Reka s privolitvijo beograjske vlade popolnoma prehaja v sfero italijanskih interesov, a luka Baroš v kondominij reške luke.

+ Ali gosp. Ninčič želi dokazati? konča je «Slobodna Tribuna», kateri pa vseeno puščamo odgovornost.

Po svetu

— Zakon o zaščiti države v Češko-slovaški. Med zakonskimi načrti, ki so pripravljani za pomladansko zasedanje češkoslovaškega parlamenta, se nahaja tudi zakon za zaščito republike. O vprašanju odgovarja li zakon potrebam časa, se

morajo izreči vse stranke koalicijske. Vlada je sklenila, da ne bo poprej predložila zakonskega projekta parlamentu, dokler vse stranke koalicijske ne dajo za to svojega privoljenja.

— Komunistična centralna blagajna okradena. Iz blagajne III. internacionale v Moskvi je pred kratkim izginilo okrog šest milijonov zlatih rubljev. Tatov komunisti še niso dognali, vendar pa ti ne bodo daleč od sedeža internacionale in njene blagajne.

— Konec obojestranih organizacij političnih strank v Italiji. S 1. februarjem se v Italiji ukinejo vse prostovoljne vojaške organizirane formacije, ki pripadajo katerikoli stranki. Obenem se ustanovi strogo fašistiška milica za narodno varnost.

— Tovarnar Goerz, poznan po vsem svetu po svojih izdelkih, znanih binoklih tvrdke Goerz, je te dni v Nemčiji umrl v 69 letu svoje starosti.

— Parlament za gospodarstvo namerava po poročilih italijanskih listov vpostaviti sedanja italijanska vlada na prizadevanje nekaterih svojih članov. Ta parlament bi imel nalogo regulirati produkcijo in delo, volilno pravico v ta parlament naj bi imeli po dosedanjih načrtih samo producenti in industrialci. Mussolini temu načrtu ni posebno naklonjen, ker bi njega realizacija državo preveč stala.

Prosveta

Ljubljanska drama

Petek, 19.: «Lilom». D.
Sobota, 20.: «Vojček». Izv.
Nedelja, 21.: ob 3. pop. «Peterčkov po-slednje sanje». Izv. Ob 8. zvečer: «Zi-vi mrtveci». Izv.
Ponedeljek, 22.: «Vojček». C.

Ljubljanska opera.

Petek, 19.: «Nižava». Izv.
Sobota, 20.: «Jenufa». E.
Nedelja, 21.: «Sevillski brivci». Izv.
Ponedeljek, 22. Zaprt.

Šentjakovski oder v Ljubljani

Sobota, 20.: «Avtomobilist».

Mariborsko gledališče.

Petek, 19.: «Paust». A.
Sobota, 20.: Zaprt.

Iz pisarne šentjakovskega gledališča odra v Ljubljani. V soboto dne 20. januarja se uprizori tretjič veseliga «Avtomobilist», ki je polna najoriginalnejših zapletljivih in komičnih prizorov. — V nedeljo dne 21. januarja istotako tretjič veseliga «Charleyeva», ki gledalec ves čas zabava, da ne pride iz smeha. Predprodaja vstopnic v kavarni Zalaznik pri blaginji.

Kurz iz zgodovine umetnosti. Jutri, dne 20. januarja ob šestih zvečer se vrši v sejni dvorani bivšega deželnega dvorca četrti predavanje. Predava magr. Jos. Dostal o krščanski umetnosti zgodnjega srednjega veka.

Celjsko mestno gledališče. Trinajsto predstavo v letošnji sezoni je izpolnilo gostovanje članov mariborskega gledališča z Nušičevo komedijo «Običan čovek». Igralo se je srbski. Nabito polno gledališče se je izborno zabavalo pri tej duhoviti in tehnično izborni izpeljani igri. Igralci so želi buren aplavz. Celjancem je zlasti ugaal trgovec Milič (g. Bratina), trgovec Miličević (g. Grom), njegov sin Dušan (g. Harastović), njegova hčerka Zorka (gđ. Kraljeva) in Zorko Damjanovič (g. Tomašič).

Sokolsko

Sokolsko društvo Ljubljana II. naznanja, da se vrši v nedeljo, 21. t. m., prijavljeni članski sestanek za občni zbor. Na dnevnem redu je med drugim tudi akcija za zgradbo lastnega sokolskega doma in letnega telovadišča. Bratje in sestre, vaša dolžnost je, da se sestanka udeležite!

Sokolski odsek Ježica vabi na svoj tretji redni letni občni zbor, ki bo v nedeljo 31. januarja ob 15. uri v ljudski šoli na Ježici. Za soboto, 20. januarja najavljeno predavanje se vsled nenadnih ovir preloži na 27. januarja ob pol 20. uri. Zdravo! — Starosta.

Sokolsko društvo v Medvohah ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 21. januarja 1923 ob 15. uri v prostorih Narodne restavracije z občajnimi dnevnim redom. Bratje, sestre! Udeležite se polnoštevilno! — Zdravo! Odbor.

Sport

Smuški izlet na Bloke. Odposlanec JZSS javlja brzjavno iz Blok, da je debel, suh sneg tamka, izvrstna smuka, silajno solnce, temperatura stalno pod ničlo, prenočišče preskrbljeno v zakurjenih prostorih. Preskrbljeno so vozovi k obema vlakoma ter bo pristojbina na osebo za voz ca 4 Din. Južna železnica je dovolila polovično vozno. Izletnike opozarjamo, naj se takoj prijavijo v pisarni sportne zveze za izlet, da moremo pravočasno vse potrebno ukreniti. V izloženem oknu uprave «Jutra» v Prešernovi ulici je izstavljen točen načrt proge. Po možnosti naj vzamejo izletniki odejo s seboj. — Jugoslovanski zimskosportni savez.

Dršališče S. K. Ilirije v Ljubljani ob Celovski cesti bo ob ugodnem vremenu odprto najbrže že v soboto ali v nedeljo.

Sestanek nogometne sekcije S. K. Ilirije se vrši v petek 19. t. m. ob 6. zvečer v Prešernovi sobi restavracije «Novi svet». Gospodstva cesta. Udeležba obvezna za vse igralce! — Načelstvo.

Tekmo v umetnem drsanju razpiše Jugoslov. zimskosportni savez za 2. februar. Tekma bo dostopna članom vseh jugoslov. sportnih društev, ki so vključeni v JZSS. Vršila se bo najbrže na dršališču S. K. Ilirije v Ljubljani. Tekmovalo se bo v dveh skupinah: Juniorji imajo 6 predpisanih likov (loke v osmici na noter in na ven, trojka v osmici obkraj naprej, 2 vijugi, korak v trojki na ven in na noter). Seniorji imajo predpisanih 14 likov in dveminutno prosto drsanje. Predpisani liki: loki v osmici naprej na ven, nazaj na ven; trojka naprej na ven in na noter, zanka na ven in na noter, 2 vijugi, 2 vijugi z dvojno trojko, 2 × trojka - vijuga-trojka, 2 × korak v oklepaju. — Natančen razpis še pričakujemo.

Objave

• Zahvala. Jugoslov. napredno akad. društvo «Jadran» se najiskrenee zahvaljuje cenjenim pokroviteljicam ge. dr. Žerjavovi, ge. dr. Kramerjevi, ge. dr. Brezjavovi in častnemu damskemu komiteju za njih trud in požrtvovalnost ob priliki krasno uspelega III. Slovanskega večera, kakor tudi primodalni kr. opere gđ. Zilkovi ter dirigentu kr. opere g. Ba-latki, ki sta s svojim sodelovanjem pripomogla k umetniškemu uspehu akademije. Nadalje se zahvaljujemo vsem onim, ki so s prispevki pripomogli k dobremu gromotnemu uspehu. Izmed darovalcev se posebno zahvaljujemo restavratru in karnarju g. Krapežu, tvrdkam Rauter, Stacul, Buzzolini, Vnovčevalnici, tov. kon. Vrhniku, Mencinger, Leskovic, Marčan, Trdina, Kham, Hribar, Magdič, Kmet, Bizjak, d. d. Jadran, Tičar, Agnola in drugim. Upamo, da so vsi udeležniki odšli zadovoljni z naše prireditve ter nam bodo ohranili še nadalje svoje simpatije. — Odbor zabavnega odseka J. n. a. d. «Jadran».

• Plesni odbor za prireditev plesa dunajskih elipsornih akademikov se v imenu društva jug. trg. visokošolcev na Dunaju najlepše zahvaljuje cenj. pokroviteljicam gđ. Knez in gđ. Krola ter častnemu damskemu komiteju za njihov trud in požrtvovalno delo. Obenem se zahvaljuje vsem cenj. darovalcem, in vsem onim, ki so pripomogli k popolnemu uspehu tega plesa. — Plesni odbor.

• Koncert Glasbene Matice v Ljubljani, ki bi se imel vršiti v nedeljo, 21. t. m. v Skofji Loki, se radi nastalih zaprek preloži na nedolocen čas.

• Pevsko društvo «Zarja» v Tacnu. V nedeljo, 21. januarja se vrši ob 3. uri popoldne občni zbor pevskega društva «Zarja» v Tacnu v šoli v Smartnem pod Smarno goro z jako važnim dnevnim redom.

• J. A. D. «Triglav» v Ljubljani. Danes, dne 19. januarja ob 8. uri zvečer debata o društvenem programu in društvenih pravilih na verandi gostilne Tiskar (na-

sproti akad. kolegija). Udeležba je obvezna za vse člane. — Kulturni odsek.

• IV. medicinski ples v Ljubljani se vrši 20. januarja v veliki dvorani Uniona pod pokroviteljstvom ge. dr. Bleiweis-Trstenške. Začetek točno ob 20., vstop le proti vabilu. Odbor.

• Organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot za Slovenijo v Ljubljani. Prejeli smo: Vse invalide, vojne vdove in sirote, vključene pri splošni organizaciji vojnih invalidov, vdov in sirot, Poverjenstvo za Ljubljano in okolico, obveščamo, da se vrši dne 21. januarja ob pol 9. uri dopoldne v prostorih gostilne «Pri Zlatorogu» tretji redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: Volitev predsednika občnega zbora, poročilo funkcionarjev, absolutorij, volitev novega odbora ter raznote-rosti.

• O priliki III. slovanskega večera sta bila v garderobi pomotoma izročena 1 siv volnen in 1 črno-bel svilen šal. Istotam se je našla pahljaja in del broše s diamanti. Prizadetim je blagajnik veseličnega odseka J. n. a. d. «Jadran» na razpolago vsak delavnik od pol 12. do pol 13. ure. Odbor zabavnega odseka J. n. a. d. «Jadran».

• Lepo darilo. Upravništvo «Jutra» je sprejelo vsoto 520,25 dinarjev, katero so darovale goljenke mestne ženske realne gimnazije za «Dečji dom» od preostanka za vence v počastitev spomina blagopokojne gospe Uršule Wessnerjeve.

Junaški čin

Tri dečke rešil gotove smrti pod ledom.

Putlj, 17. januarja.

15. t. m. so se sankali v Krčovini pri Putlju na veleposestvu «Anski dvor» sinovi profesorja dr. K. in odvetnika dr. S. 4 do 9letni dečki Fric, Branko in Bojan. Po prvih dobro uspehih volžah, so zvelikli sanke v svojem otroško-nepredvidnem veselju višje na pobočje ter se v kriku spustili po zmazrjeni sneženi odeji. In sanke drve bliskovito brez ravan ob vznožju hriba ter skočijo čez meter visoko obrežje bližnjega ribnika na ledeno skorjo, ki se udere pod silnim sunkom in vsi trije izginejo brez glasu pod ledeno skorjo v globolini. V bližini stoji črni veleposestniški sin Cenci Glatz opazi nesrečo, zavpije na pomoč, sam pa brez pomisleka skoči za njimi v temno brezduo. Z nadčloveško močjo in naporom spravi vse tri na površje in s pomočjo prihitelega hlapca reši enega za drugim na obrežje. Sam spehan od skrajnosti, ne misli na sebe: zgrabi prvega, dokler si njim na dom in ne miruje prej, dokler niso vsi trije, dobro drgnjeni in otrti, v postelji. Res junaški čin in požrtvovalnost kakor jo danes iščemo zaman in ki zasluži najvišje priznanje, ker je Glatz ob lastni smrtni nevarnosti rešil troje nadebudnih življenj gotove smrti in ohranil staršem življensko srečo!

Razporoka rumunškega prestolonaslednika

Po poročilih atenskih listov se namerava rumunski prestolonaslednik, brat naš kraljice Marije, v kratkem ločiti od svoje soproge, grške princezinje Helene. Poluradni krogi sicer zanikajo to vest, vendar pa se zatrjuje, da je do fiktivne ločitve zakona že prišlo in da se princezna Helena še nahaja pri svoji materi, bivši grški kraljici Sofiji v Palermu.

Mlad rumunski prestolonaslednik Karel se je že leta 1918 med svetovno vojno, kakor znano, tajno poročil v Odesi z neko mlado Rumunko iz navadne oficirske rodbine, kar je izzvalo v Evropi veliko senzacijo. S to poroko je bila zapečatena ljubezen, katere niso mogli udušiti niti protesti niti grožnje očetove, niti prošnje matere in sester. Toda kmalu je izgledalo, kakor da bi bila cela stvar pozabljena. Mlada nevesta se je s svojim otrokom nastanila v Bukarešti in dobila lepo ananžo od dvora, prestolonaslednikov adjutant se je moral izseliti v Španijo, prestolonaslednik Karel na se je jansko leto poročil z grško princezino Heleno.

Zato bo treba še le počakati, ali se res potrdijo vesti o nlezovi razporoki, kar bi zmet pričala o resničnosti one stare prislovice, da stara ljubezen ne rjavl. Tudi pri kraljevskih princih ne.

Aude Farrère:

Obsojenci

6. Eva, Kajn in Abel.

Od treh kolon, ki so se odpravile k padu na tovarne, je torej triumfirala le ena. Toda ta edina je zalegla za mri.

Bilo je vseeno, ali je tridesettisoč ali šestdesettisoč članov Direktno akcije stalo v tem hipu dvanajsttisoč mehaničnim rokam nasproti. Zmaga radi tega ni bila manj ali bolj sigurna. Kvečjemu bi morda policija utegnila zapreti predore pod izlivom in za kratko dobo rešiti šesttisoč strojev navnega otoka. One pa, na umetnem bloku, so bile v naprej izgubljene.

Vsaj mislili so vsi tako, v blokih, koloniji in povsod. Vsi, morda razen Andreja Ferratija, Ralpa Atholea in še dveh ali treh drugih...

Pietro Ferrati sam sedaj ni več povsem o popolnem uspehu. Njegova ideja se mu je zdelo končno dobljena. Zmagovita druga kolona je, kakor navedeno, izrabila svoj uspeh s tem, da je policijo zaporne postaje pobila do zadnjega moža. Odrezane glave, nasajene na kole, so se zibale pred burjo zmagovalcev, valjujočih proti tovarni, ki je bila oddaljena le še tri milje. Do

prve tretjine te razdalje in dokler se ni minila vsa nevarnost, je Pietro Ferrati vodil kolono, kateri je sam stopal na čelu. Čuval se je vsekakor, da bi svojo zopet pridobljeno popularnost s protestom proti grozemu, toda prav človeškemu mrcvarstvu in odrezavanju glav postavil na kocko. Nato se je ustavil pri telefonski postaji 32, da odda v bloke prvo poročilo o zmagi. Nameraval je s tem priti razbitemu povratku ostalih treh kolon v okom. Begunci bi na ta način zopet stopili v red in bi ne začeli širiti groze, nereda in panike. Nasprotno, ako jih prevzame vest o uspehu zmagovite kolone, postanejo zopet elementi reda in novega zaupanja. Ta račun je bil točen. Odgovor pa, ki ga je na to vest oddala Eva Mac Head Vohr, je Pietra Ferratija prevzel in vzemiril...

In čeprav je že znatno zaostal za prednjimi vrstami kolone, ki je nadaljevala svoj pohod proti tovarni, oddaljeni le še dve milji, se je odločil, da pričaka napovedano letalo, da se razjasni o stvari. Ako je gospodična Mac Head Vohr pri belem dnevu — ni še bilo pet — prišla k njemu in v telefon zaklicala svoje ime, je to bilo več, kar je storila drugače kdaj, več, kar je on od nje kdaj zahteval ali ji dovolil. Ni dvoma, da je le resen

povod, življenjsko vprašanje pripravil njo, najbolj strastno, toda tudi previdnejšo med vsemi zaljubljenkami, kar jih je Pietro Ferrati kdaj poznal, do take odločnosti.

«Počakam,» je mrmral sam s seboj: «v ostalem dospe letalo še prej, ko odidejo poslednje vrste kolone mimo mene.»

Tudi to je pogodil. Evino letalo se je bližalo že minuto nato. Zadnji oddelek kolone je bil še daleč od telefonske postaje. Pietro Ferrati, ki je strmel proti severu je prepoznal temna krila, predno je začel ropotanje propelerja. Ni pa slišal tudi drugega ropotanja in ni opazil dveh drugih kril, ki so plula od juga sem. Drugo letalo se je bližalo, pet ali šesttisoč jardov višje kakor letalo gospodične Mac Head Vohrove, tako da je moglo opazovati, ni pa od Eve moglo biti opaženo. Prvo je plulo v smeri vetra, ki je vel od juga. Drugo je napravilo krivuljo in se potem v spirali spustilo nižje, da se je moglo vzporediti s prvim. Gospodična Eva Mac Head Vohr se je spustila na tla. Pietro Ferrati ji je pohitel naproti, a je nenadno zastal v začudenju in srditi nevolji. Letalo z juga se je tudi spustilo na zemljo in iz njega je izstopil Andrej Ferrati.

Sorodstvo je zmagalo ljubosumnost

zaljubljenčevu. «Ti!» je zaklical, «ti tukaj? Razumi, da te vendar ne bom več mogel rešiti...»

«Prihajam, da tebe rešim, tebe!» vzklikne Andrej in dodaja: «Da rešim tebe in njo in vse ostale... Da, tudi vse ostale!»

Eva je motrila zdaj enega, zdaj drugega; in dvojno ogorčena, da sta jo ignorirala, je prekrizala roke na prsih in molčala.

Tedaj jo opazi Andrej, obrne se od brata in pohiti k njej. Bila je v drugi in težje prizadeta, da on in ne njen ljubljene prihaja k njej prvi!

«Eva,» vzklikne Andrej, «tukaj vas moram najti! Kako strašna glupost! O Bog! Guverner! Guverner! Kaj bi rekel on!»

«Enkrat ste že bili njegov ogleduh! Hočete sedaj biti njegov komorni?» — Njene besede sekajo kakor bič. — «Njegov komorni sluga, Vi, brat onega tam?»

A že se je tudi Pietro vzravnal ob njem. Ako bi bila Eva umrla pred dnem prvega umora, bi Kajn ne ubil Abela.

«Kdor menja stranko,» reče Pietro, «je spoznal istino. Kdor ima bodočnost pred sabo, ne more poginiti. Ne-potrebno je torej reševati ga. Socijalni napredek se ne da razdržati in zdaj baje ura, ko bo osvojil svet.»

«Zlaj baje ura,» odvrne Andrej, «ko boste padli vsi, ako ne zastanete takoj!»

Eva vzdrlti po vsem telosu: «Andrej!» vzklikne zapovedujoče: «povejte, kar veste!»

On ji obrne hrbet, da si ogleda množice, ki zdaj v polnih korakih hitijo mimo, gnane od nestrpnosti, da dosežejo svoj cilj, tovarno — sedaj, ko so zmagovalci, ko so podrlj ovire in policijo — in da uničijo roparje dela in delavskega življenja, morilne mehanične roke.

Hu! Hu! Hu! odmeva vedno strašneje iz te razbrzlane in brezavestne množice, ki postaja bolj in bolj vihrajoča, čim se bliža svojemu cilju.

«Mrtvi jezijo urno!» nehoti klikne Andrej Ferrati.

Opazuje hiteče mase z grozo.

«Mrtvi?» — razumno ponovi Pietro.

Domače vesti

Jugoslovansko poslanikstvo na Dunaju. Jugoslovanski poslanik na Dunaju, Popović, je odpotoval v Beograd. Posle našega dunajskega poslanika vodi začasno prvi poslaniški tajnik dr. Bodi.

Volitve v višji šolski svet. Udruga jugoslovanskih učiteljev, sekcija Ljubljana, kandidira v višji šolski svet kot člana gospode: Antona Gnusa, šolskega ravnatelja na Dolu; Luko Jelenc, ravnatelja mešanske šole v Ljubljani; in Ivana Tomažiča, nadučitelja v Ljubljani; kot namestnike pa: Marijo Godec, učitelja v Limbužu; Janjo Miklavčič v Kranju; in Jelo Waschte v Ljubljani.

Invalidski kongres v Brodu. Kako smo na kratko že poročali, se je vršil od 14. do 16. t. m. v Slavonskem Brodu kongres naših invalidov iz cele države, ki je bil jako buren. Sodeč po predpostavkah, je obstojala nevarnost, da se razbije jedinstvo organizacije. Najkritičnejše je bilo namreč vprašanje udeležbe invalidov pri novih skupščinskih volitvah. Ena struja je zahtevala aktivno udeležbo invalidov pri volitvah kot politična enota, druga pa zopet popolno abstinenco. Gle struji sta bili intransigentni in je zato ostalo to vprašanje nerešeno in invalidom prepuščeno, da se udeležbo volitev po lastnem preudarku. Za predsednika centralne uprave je bil zopet soglasno izvoljen dosedanjí predsednik, kapetan Božidar Nedić. Kongres je sprejel resolucijo, ki ostro obsoja razpust narodne skupščine v trenutku, ko bi morala rešiti važno invalidsko vprašanje, in pozivlja novovzpostavljeni odbor, naj prične najenergičnejši boj za izpolnitev invalidskih zahtev. Akopraj je bil predlog centralnega odbora, naj nastopijo invalidi pri volitvah kot samostojna stranka, odklonjen, vendar je splošen utis ta, da je končal kongres z velikim uspehom, ker se je posrečilo ohraniti jedinstvo invalidov.

Otvoritev bolnice za ženske bolezni v Ljubljani. Kako nam sporoča zdravstveni odsek, se v novo otvoreno bolnico za ženske bolezni začne sprejemati bolniki dne 23. januarja 1923 ob 8. zjutraj. Bolnica obsega porodnišnico in ginekološki oddelak (ženske bolezni).

Prvi konflikt. Kako poročajo geografske «Novosti», je uprava glavne kontrole predložila državnemu svetu veliko število pritožb proti resortni ministrom, ki so, ne ozirajo se na zakonske predpise, imenovali mnogo novih uradnikov, ali pa svoje pristaje pomaknili v višje činovne razrede. Uprava glavne kontrole zahteva, da se izvrši preiskava tudi proti onim računskim uradnikom krajevne kontrole, ki so dali svoj vizum za nakazilo plače.

Zvišanje telefonskih taks. Z lutrišnjim dnevom stopijo v veljavo naslednje telefonske takse: V prvi coni, od 100 km razdalje, 10 dinarjev; v drugimi razgovori; v drugi coni, od 100 do 200 km razdalje, 15 dinarjev; v tretji coni, od 200 do 400 km razdalje, 20 dinarjev; v četrti coni, nad 400 km razdalja, pa 25 dinarjev. Zvišanje znaša povprečno 20 odstotkov.

Nov železniški vozni red. V ministrstvu saobraćaja se izdeluje nov vozni red za vse proge državnih železnic. Novi vozni red stopi v veljavo s 1. februarjem.

Nov lovarski list v Istri. Prijeli smo prvo številko tednika «Istra», ki je začel izhajati v Trstu namesto prejšnjega «Puškega Prijatelja». Istrski Hrvati bodo imeli sedaj dva svoja lista: politični list «Hrvatska Rijeka» in kulturno-ekonomsko glasilo «Istra».

Z mariborskega sodišča. Iz Maribora nam poročajo: Mariborski okrožni sodnik nadsvetnik g. Ravnikar je dobil poziv, da radi prekoračenja 65. leta vložijo prošnjo za vpokojitev v smislu tozadevne določbe ustave. To je četrti nadsvetnik, ki gre pri mariborskem okrožnem sodišču še pri polni delazmožnosti v neprostovoljen pokoj. Čujemo, da vstopi potem tudi g. Ravnikar v odvetniško pisarno. Tako zapuščajo sodišče ravno najboljši juristi, naraščaj pa tudi beži v advokaturu. Ker se predpis glede prekoračenja 65. starostnega leta v drugih resortih državnih služb ne izvaja tako dosledno ali pa sploh ne, bi bilo umestno, da tudi justična uprava pridržuje delazmožne in voljne ljudi, vsaj dokler nimamo nadprodukcije.

Splošna stavka v Brodu. V Slavonskem Brodu je izbruhnila v terek splošna stavka delavstva v vseh industrijskih podjetjih. Stavkujoči so preiridili velik sprevod po mestu, nakar se je vršil protestni zbor proti odpuštu stavkujočega delavstva v vagonski tvornici. Kakor znano, so pred enim mesecem v brodski vagonski tvornici stopili delavci v stavko, nakar jih je uprava vse odpustila in sedaj tovarna počiva. V mestu vlada sicer popoln mir, vendar pa je bila na vsak slučaj posadka močno ojačena.

Tujski promet v Splitu. Splitško časopisje poroča, da je v preteklem letu obiskalo Split 30.470 gostov; od teh je bilo iz Dalmacije 22.147, iz Bosne in Hercegovine 3174, iz Italije 1923, a ostali iz drugih držav.

Odlikovanja v rudarski službi. Kako doznavamo, so bili v rudarski služ-

bi odlikovani: s redom sv. Save III. razreda inž. Vinko Stigar, rudarski glavar za Slovenijo in dvorni svetnik, in inž. Mohor Pirnat, dvorni svetnik v p.; s redom sv. Save IV. razreda pa inž. Vladimir Lipold, višji rudarski svetnik v Celju.

Imenovanje v šolski službi. Slikar Anton Gvajc, profesor na moškem učiteljsku v Mariboru je imenovan od ministra prosvete za nadzornika prostoročnega risanja na srednjih šolah in učiteljskih v vsej Sloveniji.

Imenovanje v poštni službi. Za poduradnike drugega razreda so imenovani poduradniki: Fran Simenc, Anton Kavčič, Fran Kramar in Mihael Simenc pri vzdrževalnem oddelku za telefon in telefon v Ljubljani; Gregor Cerkevnik pri vzdrževalnem oddelku za telefon in telefon v Mariboru; Ivan Buda, Ivan Keček, Josip Sterman, Fran Zvanut, Ivan Leskovec in Josip Sitar pri poštnem uradu Ljubljana 1; Fran Cerne, Ivan Kušar in Fran Rupert pa pri pošti Ljubljana 2.

Smrtina kosa. Včeraj je umrla v Mariboru gospa Ivana Stumberger, soproga krojaškega mojstra in hišnega posestnika.

Himen. Poročil se je v Gorici gospod dr. Vladimir Glaser z gospodično Anko Besednjakovo iz Gorice.

Poroka. Dne 17. januarja se je vršila v najožjem rodbinskem krogu poroka ga. Katarine Bernatovičeve z g. Ivanom Jakštom, lesnim trgovcem v Radečah. Poročil ju je g. Pavel Oršič, župnik v Marovici in brat poročenke.

Pogreb pokojnega dramskega igralca Pavla Ločnika bo, kakor smo že poročali, danes dne 19. januarja ob dveh popoldne iz deželne bolnice na pokopališču k sv. Križu. V znak žalosti ostane ta večer dramsko gledališče zaprto. Pred stava «Liloma» za red D bo pozneje.

Inspektorat državne železnice nam sporoča: Dnevni redni postanek brzovlakov št. 4201 in 4202 Trst-Monakovo na postaji Bled se pričel s 20. januarjem 1923 zopet ukine.

Novi stanovniški pravilnik je ravnar izšel v založbi «Tiskovne zadruge» v Ljubljani, Prešernova ulica 54. Dobi se v knjižarnah, ali pa naravnost pri Tiskovni zadrugi. Ker so stanovniške določbe ravno sedaj tako izredno pereče, bo knjižica dobrodošla tako najemnikom kakor hišnim lastnikom. S poštnino vred stane 6 Din 60 p.

Sprejem praktikantov v zdravstveno upravno službo. Zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani razpisuje pet mest upravnih praktikantov za bolnice v Ljubljani, Mariboru, Celju in Brežicah ter za blaznico v Ljubljani. Interesente se opozarjajo na napis v «Uradnem listu».

Zavarovanje tehniškega osebja naših gledališč. Minister za socialno politiko je od umetniškega oddelka zahteval, da na podlagi zakona o zavarovanju delavcev čim prej zavaruje vse osebe naših gledališč, kjer se to zavarovanje še ni izvršilo.

Potni listi za diake. Ministrstvo prosvete je izdalo naredbo, po kateri se smejo dijakom vidirati potni listi za inozemstvo, izvenem v Madžarsko. Le kdor gre prvič v inozemstvo, si mora izposlovati v to svrhu odobrenje ministrstva prosvete. To velja tudi za diake, ki ne živijo državne študijske podpore.

Potni listi za živino se izdajajo v uradu mestnega tržnega nadzorstva, Vodnikov trg št. 5 v Ljubljani, vsak dan od 10. do 12. in od pol 4. do pol 6. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih se potni listi ne izdajajo.

Zamenjava češkoslovaških bankovcev. Konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani opozarja, da se češkoslovaški višilisti 100 K bankovci in rdeči 5000 K bankovci, datirani dne 15. aprila 1919, zamenjujejo pri bančnem uradu ministrstva financ CSR v Pragi le do dne 31. januarja 1923, ker po tem niso več veljavni.

Volitve v pokojniški zavod niso javnosti zanimive, saj tudi ni politično vprašanje, kdo bo tam sedel v ravnatelstvu. Mi smo od prvoposetka zastopali stališče, naj strokovne organizacije postavijo kandidature. To ni po volji «Jadranski banki». Posegla je v blagajno in organizirala velik aparat da spravi v zavod ljudi svojega zaupanja. Njeni eksponenti so postavili kandidature in zdaj je seveda «narodna dolžnost» jih voliti.

Protij listi «Jadranske banki» se je kočečno, ko se poklicane strokovne organizacije posloдавcev niso javile, postavila lista, na kofji so za skupino vsi ostali volilci iz služboдавskega dela g. dr. K'epen, odvetniku v Ljubljani ali pa jih pošljejo na isti naslov izpolnjene z označbo to je iste: «Združeni posloдавci». Imena kandidatov so sama jamstvo, da gre le za stvarni interes članov zavoda, med tem ko so na nasprotnih listah skupaj klerikaleci, zajedničarji, komunisti, socialisti in kot rečeš se radikal, za katerim se sveti g. Kamenarovič. Le-ta bi bolje storil, da ne izjavi več in da ne ustanavlja radikalov v Wolfovi ulici.

Pravda dr. Ravnikar contra «Jutro». Mi smo na kratko zabeležili razpravo, ki se je vršila v terek zaradi tožbe dr. Ravnikarja proti našemu listu. Omenili smo se na ugotovitev, da je naš odgovorni urednik nastopil dokaz resnice. «Slov. Narod» je nedelikatno dovolil, da obširno razpravi o zadevi, ki se nahaja še pred sodiščem. Mi bi lahko odgovorili z

objavo dokaznih predlogov in takoj bi se videlo, da ton gospoda, ki je notico v «Slov. Narod» napisal, nikakor ni upravičen. Toda proces se vodi pred sodiščem in ne v novinah; zato ne bomo odgovarjali. «Slov. Narod» bo imel povod glavne razprave še prilike dovolj, da prav obširno poroča o tem, kako se je pripravil napad na dr. Jerjavo, odnosno na demokratsko stranko. Kot zaščitivo naj zabeležimo še to, da očitajo gospodje «Jutru» pomanjkanje poguma, ker redakcija ni izdala — uredniške tajnosti!

Iz krogov kadilcev smo prejeli: Neverjetno je, kako postopa monopolna uprava tobačnih izdelkov napram nam kadilcem. Kar naenkrat so izginile iz trafik egiptovske cigarete in ni jih nikjer dobiti. Objubljeni so bile sicer cigarete enake kakovosti z novim imenom, toda ne ni. Res so prišle v promet cigarete Morava itd. vse z lepimi imeni, toda s tem slabšo vsebino. To ni več tobak, kar se nahaja v teh cigareta, temveč samo tobakove smeti in tobakov prah, tako da se ne moremo ubraniti vtiša, da je tobačna uprava vse ono, kar se je svoj čas smatralo kot odpadke in se je uničilo, zbasala v cigarete, ki nam jih sedaj za drag denar prodaja. Mislimo, da bi se moralo tudi v tobačni upravi postopati tako, kakor mora postopati vsak soliden trgovec, da audi za denar dobro blago in ne odpadke. Tako pa tobačna uprava glode vednega zvišanja cen, kakor tudi glede slabe kakovosti izdelkov prednjači pred vsemi ter kaže, kako se ne sme postopati.

Seja celjskega občinskega sveta. Prihodnja redna seja celjskega občinskega sveta bo v ponedeljek dne 22. januarja. Na dnevnem redu je razen poročil posameznih odsekov tudi volitev članov v razvediško stanovniške oblasti.

Instalacija električnega toka v Celju. Celjski magistrat razglasa, da si pridržuje mestna elektrarna izključno pravico napeljevanja električnega toka od cestnega omrežja v notranjost hiš k razdelilni plošči ter priključanja hišnih odvodnih naprav. V slučaju, da bi dala napraviti stranske stike, svetiljke, likalnice, stroje itd. od tuji instalaterjev, se jim odvzame električni tok.

Velike prireditve v Mariboru. V bližnjih dneh se vrši v Mariboru cela vrsta obširnih družabnih prireditev, na katere se faktično — brez reklame — tako rekoč ves Maribor pripravlja — ali vsaj govori o njih. — V soboto prične umetniški klub «Grobhar» s japonsko nočjo, ki jo pripravljajo z veliko režijo v Götzovi dvorani. «Straž» je namreč razburila vest, da bo godba v katoliškem Mariboru svirala pri tem plesu — v Budovem templju, ki ga že cel teden postavljajo na odru. Umevno, da se jo tudi ženski svet zrevolucioniral. Ko so namreč Mariborčanke slišale, da pride na ta ples prava Japonska iz Ljubljane, so sklenile tudi one biti eno noč Japonske in že noč je bilo po izložbah vse polno japonske kričavega blaga. Trgovci so jo dobro pogodili. Se bolj pa prireditelji, ki so si nabavili častne vstupnice, katere prodajajo odličniakom v fraku — nekateri so jim za to prijaznost odrlili po tisoč Din. Ta stvar narodno-gospodarsko ni tako tragična: Čisti dobiček te bajne noči je namreč namenjen mariborskemu umetniškemu paviljonu. — Pred Svečnicjo pa bo v Götzovi dvorani zopet polno zelena, med katerim bodo račali planinci. Na ta planinski ples pričakuje kot vedno zlasti množico obočnikov, ki se na ta dan po prevratu vsako leto sestajajo s svojimi prijatelji in znanci. — Dva dni pozneje dne 3. februarja bo Maribor gostil akademsko mladino, ki se sestane s starešinami na Triglavskem zboru in zvečer s spodnještarsko inteligenco na letnem Triglavskem plesu. — Kar se pa boča Mariborčanom med tem noco že trenja za ples in tudi za blaginjo, poidejo čez dva dni zopet v Götzovo dvorano na velik ples, ki ga priredijo pod pokroviteljstvom okrajnega glavarja dr. Laščica invalidi in vojne sirote. S tem pa se seveda prednostni reperitar ni izčrpal. Za povprečni domači proračun naj zadostujejo začasno te «skromne» postavke.

Visok sneg v štajerskih hribih. Kako poroča mariborski «Tabore», je padlo prošli teden na Kozjaku precej snega. Vas Sv. Duh na Ostrem vrhu je bila posebno prizadeta. Sneženi zameti so nagromadili cele gore snega, tako da so se komaj videle hiše iz njega. Dva dni ni bilo mogoče nikamor. Ugodno pa je vreme za smučarje, katerim se nudi krasen teren pri najlepšem vremenu.

Velika nesreča vsled eksplozije. V sredo popoldne se je pri Ločniku na Gorškem pri pobiranju zastarelega streliva pripetila velika nesreča. Ko je gruča delavcev razkladala s avtomobila grnate, se je ena nenadoma razpočila in povzročila eksplozijo celega kupa granat. Trije delavci so bili na mestu mrtvi. Sila eksplozije jih je vrgla par sto metrov proč od mesta nesreče. Tudi več drugih oseb je bilo ranjenih od drohcev granat.

Drobne vesti. Na Dobravi je Jože Bašič z nožem napadel delavca Josipa Boroviča ter ga težko ranil na glavi. Boroviča so prepeljali v bolnico na Javorniku, Bašiča pa v zapor. — Pri posetniku Alojziju Cvenkiju je možiki neznanega imena, približno 23 let star, vložil ponudi v stanovanje ter odnesel dve kompletni moški obleki ter več klubov in perila.

Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Co. z znamko «Peko» so najboljši in najcenejši. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Broz št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

Gospodarsivo

VPRASANJE, KAKO PORAVNATI PRIVATNO-PRAVNE TERJATVE MED NAŠIMI IN AVSTRIJSKIMI DRŽAVLJANI

Po došlih vesteh se pogajanja med našo in avstrijsko vlado glede medsebojnih privatno-pravnih terjatev in glede dviga sekvestrov neposredno pred zaključkom.

Po teh vesteh bi se sprejel za poravnato teh terjatev ključ: Za 1 staro krono 20 sedanjih avstrijskih kron. Po današnjem stanju valute bi naši državljani dobili za svoje stare terjatve v naših kronah nekako desetino. Naši dolžniki pa bi plačali v naših kronah desetino dolgovanega zneska. Sporazum na temelju navedenega ključa bi pomenil za vse interesirane gospodarske kroge Slovenije in Dalmacije gospodarsko nesrečo. S tem bi se zavodom prizadela tudi občutna krivica, ker je vlada dne 1. februarja 1919 radi zigosanja staro-avstrijskih bankovcev prepovedala vsak uvoz kron iz Avstrije bodisi v gotovini bodisi z nakazili in s tem zavodom onemogočila, da pridejo do svojih terjatev.

V primeru zaključitve teh pogajanj na temelju navedenega ključa bi bilo predvsem silno prizadetih 26 zadržev na južnem Štajerskem, ki so po svojih pravih moralnih vrednostih denar naglati pri «Verbandu» v Gradcu, pri katerem so bili že v novembru 1918 uvedeni odgovorni roki, zaradi katerih je tem 26 hranilnicam in posojilnicam ostalo pri «Verbandu» preko 6 milijonov kron naložb, ki se jim ne obrestujejo. Zavode bi zadela s takim sporazumom ogromna moralna in materialna škoda. V isti meri kakor zaradi sekvestrov tudi regulativne hranilnice v Sloveniji in Dalmaciji. 31 po številu, ki so istotako nalagale svoj denar pri svojih denarnih središčih bivše Avstrije in zbog že imenovane zabrane uvoza avstrijskih kron niso mogle dvigniti svojih naložb v okroglem znesku o milijonov kron. Kreditne zadruge kakor tudi regulativne hranilnice imajo itak težke skrbí, ker so v znatni meri obremenjene z vojnimi posojili. Istotako imajo gospodarski krogi, zlasti banke napram Avstriji jako velike terjatve. Tudi ti gospodarski krogi so bili ovirani voditi in dokončati na lastno roko pogajanja glede terjatev z avstrijskimi dolžniki le radi tega, ker so jih vladni organi v kritičnem času pred prvimi zigosanjem po svojem zastopniku, generalnem inspektorju dr. M. Nedeljkoviču, zagotavljali, da so te terjatve gotov denar in da jih bodo morali avstrijski dolžniki plačati v jugoslovanski valuti po srednjem kurzu genovske borze tekoma zadnjih dveh mesecev pred 1. novembrom 1918, in pa radi tega, ker je Avstrija zaradi sekvestrov naše vlade dne 1. marca 1919 prepovedala odkazila starih naložb v našo kraljevino.

Spričo tega stvarnega položaja je sklenila za dan 12. januarja 1923 ljubljanska trgovska in obrtniška zbornica v svoji svetovovalnici sestanek prizadetih gospodarskih korporacij. Posvetovanje je vodil zbornični predsednik g. Ivan Knez. Po referatih g. dr. Windischerja in dr. Frana Černeta se je po izčrpnih debatah, katere so se udeležili g. dr. Fran Paulin, dr. Basaj, dr. Kersnik, August Tosti in dr. Kišovec, sklenilo da se protestira proti za ključitvi uvodoma navedenih pogajanj na temelju nesprejemljivega ključa 1 : 20. Temu sporazumu je tembolj ugovarjati, ker so še leta 1922 ponudili avstrijski delegati poravnato na podlagi ključa 100 starih kron proti 60 našim kronam.

Protest se je poslal ministrstvu pravde. Obenem so se naprosili g. minister dr. Zmunk, dr. Rihač in pokrajinski namestnik Ivan Hribar, da podpirajo gospodarske organizacije v upravičenih zahtevah.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebski žitni trg (17. t. m.) Postavno vojvodinska vostaja notrajo: pšenica 437.50 — 440, turščica žolta nova 230 — 337.50, rž 355 — 365, ječmen za nišvarne 337.50 — 350, za krmo 300 — 322.50, oves 300 — 305, fičel pisani 375 — 380, beli 365 — 375, moka «0» 665 — 675, «2» 650 — 660, otrobi 200 — 225. Tendence nespremenjena prijazna.

Blagovna borza v Novem Sadu (17. t. m.) Pšenica baška, 6 vagonov 442.50 — 445; rž, 1 vagon, 375; ječmen baški, 1 vagon, 292.50; turščica baška nova 10 vagonov, 247.50 — 250; stara, ponudba 310; fičel beli baški, ponudba 375; moka «00», 10 vagonov, 645 — 656.50; «0», 1 vagon 650; «2», 1 vagon, 617.50; otrobi, 1 vagon, 162.50.

Zagrebski tedenski sejem (17. t. m.) Srednji dozon. Kupcev precej. Cene za kg žive teže: voli I. 9.50 — 10, II. 7.50 — 9, III. 5 — 6.50, krave II. 6 — 8, III. 4.75 — 6, mlada živina 7 — 8.50, teleta I. 13.5 — 13.75, II. 12 — 13. Svinje so se tržile: debele 22 — 22.50, domače 23 — 23.50, II. 18.50 — 19.50, III. 17 — 17.50. Krma se je tržila: detelja 200 — 237.50, seno 244 — 300, slama 162.50 — 175. Par srednjih konj se je plačal po 7 in pol do 8 tisoč dinarjev.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 18. januarja 1923

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0-10	Padavine mm
Ljubljana	7.	764.2	-4.0	sev. zapad	jasno	—
Ljubljana	14.	762.8	-0.0	"	"	—
Ljubljana	21.	763.7	+1.1	"	"	—
Zagreb	7.	762.1	-1.0	sever	več obl.	—
Beograd	7.	762.4	-2.0	sev. vzh.	oblačno	—
Unasj	7.	766.7	-3.0	sev. zap.	sneg	1.0
Praga	7.	769.7	-3.0	"	"	1.0
Imenost	7.	771.1	-3.0	brezvetra	oblačno	9.0

V Ljubljani barometer nečrtanov., temper. višja. Sonce vzhaja ob 7.59, zahaja ob 16.44

Čekovni promet pri čekovnih savodih v Zagrebu in Ljubljani ter pri pošti in hranilnici v Sarajevu izkazuje v mesecu decembru 1922 naslednje rezultate: Vlog je bilo: 281.232 a prometom v znesku 840.514.626 Din. Izplačil je bilo: 128.784 a prometom v znesku 620.526.708 Din. Od tega odpade na klirinški (virmanški) promet 9014 manipulacij v znesku 181.850.562 Din. Novih računov se je otvorilo 128, a zatvorilo 18. Število imejteljev čekovnih računov je bilo koncem decembra 8294. Stanje vlog koncem decembra je znašalo vsoto 226.347.894 dinarjev.

Državni dohodki v mesecu novembru 1922 so znašali: na kolkih vsoto 33.982.502.13 Din, to je 9.348.234.20 več nego v istem mesecu 1921; na državi trošarini 46.634.266.86 Din ali za vsoto 5.552.050.73 Din več nego v istem mesecu leta 1921.

Tekoči državni dolgovi so po izjavi finančnega ministra dr. Stojadinovića poravnani, tako da so dobavitelji sopen v stanu, da se udeležijo novih licitacij, katere razpisuje država za razne stavke.

Vinska kriza v Dalmaciji povzroča tamkajšnjemu prebivalstvu mnogo skrbi. Konzum je minimalen, a izvoza ni. Kle-ti so polne, a kupcev manjka. Samo v šibenickem okraju je že nad 50.000 hektolitrov vina, ki čaka kupcev ob povoljnih cenah.

Ekspozitura kr. dv. aped. «Orient» v Bohinjski Bistrici. Na željo lesnih industrij in izvoznikov je otvorila kr. dv. aped. «Orient» d. d. v Bohinjski Bistrici lastno ekspozituro, ki se poleg drugih podružnic (Ljubljana, Jesenice, Rakov) bavi s odpremljanjem in carinjenjem lesa, drv in oglja ter drugih lesnih izdelkov. Lesne izvoznike opozarjamo na imenovanu tvrdko.

Zavarovanje valute se mora poleg ostalih predmetov vršiti tudi za konopoljo.

Nazadovanje cen svinjam. Iz Sobotice poročajo, da se v Vojvodini opaža znatno nazadovanje cen svinjam, ker je zaradi pretiranih cen izvoz svinj začel zastajati.

Sprememba izvozne carine v Madžarski. V madžarski carinski tarifi so se izvršile nekatere spremembe. Novo izvozne pristojbine znašajo v madžarskih kronah za 100 kg: grahorica, leča 200 (doslej 100), moka in mlevski produkti iz ječmena 1500 (doslej 200), česen 500 (doslej 2000), laneno seme 1000 (doslej 500), solnčnice in seme od buč 800 (doslej 400), seme konoplje 300 (doslej 200), lucerna 8000 (doslej 500), rdeča detelja 2000 (600), ostale detelje 2000 (doslej 100). Izvozna pristojbina za salamo, ki je značala doslej 2100 Km za 100 kg, je spremenjena tako, da odposiljatelj blaga ima dobiti 15 kg svinjske masti dobre kakovosti brezplačno. Na novo so uvedene izvozne pristojbine na sveže zelje s 400 itd.

Italijanski hipotekarni zavodi, pooblaščen za dajanje posojil izven Italije. Službena «Gazzetta Ufficiale» od 3. decembra prinaša nastopni dekret: 1.) Zavodi, ki dajajo hipotekarna posojila, so pooblaščen, da vršijo isto tudi v inozemstvu, kjer živijo italijanske skupine; 2.) ministrstvo za industrijo in trgovino bo odločevalo o tem od slučaja do slučaja ter bo na zahteve dotičnih zavodov jih pooblaščalo za dajanje posojil. Ta dekret bo predložen parlamentu, da ga proglasi za zakon.

Borza dne 18. jan.

Nadaljni rapidni padec dinarja.

Zagreb, devize: Dunaj 0.1525 — 0.1629 Berlin 0.52 — 0.625, Budimpešta 3.90 — 4, Milan 515, London 485, Newyork 104, Praga 202, Švica 1925 — 1950, valute: dolar 101 — 102, funti 465, franki 698 — 700, napoleoni 325, lire 505, elektri: Ljub. kreditna 200, Slavonska 105, Prašteditna 1140 — 1180, Dubr. par. družba 1400 — 1450.

Beograd, devize: Bukarešt 50 — 57.50 Berlin 0.56 — 0.57, Dunaj 0.155 — 0.165, Pešta 4 — 4.20, Scun 100 — 130, Sofija 68 — 72, Pariz 710 — 725, Praga 298 — 310, Newyork 107 — 110, valute: dolar 110.

Praga: Dunaj 4.50, Berlin 11.50, Rim 172.85, Budimpešta 131.50, Pariz 239.25, London 167.28, Newyork 35.925, Curib 671.75, Beograd 29.50.

Curib: Berlin 0.02375, Newyork 537, London 24.94, Pariz 35.60, Milan 25.70, Praga 14.70, Budimpešta 0.205, Bukarešt 2.82, Beograd 4.40, Sofija 3.50, Varšava 0.01875, Dunaj 0.0075, avstr. žig. krone 0.0076.

Berlin: Dunaj 30.92, Budimpešta 842, Milan 110.722, Praga 62.842, Pariz 152.617, London 106.732.50, Newyork 22.967.43, Curib 429.922.

Odgovorni urednik Pr. Brozovič
Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra».
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

„Krvavi kardinal“ Zgodovinski roman

Zgane se, da bi se podal v palačo, namenu, da izide za vsako ceno in se vrne na svoj dom. Toda ta hip za-
sliši pred palačo samo velikanski
šund. Bil je Rascasse, ki je baš ta
čas, kakor vemo že po njegovem
lastnem pripovedovanju, razbijal s
tolkačem po dverih.

«Vidiš, sedaj sem med Skilo in Ka-
ribodo!» si misli Tencavel.

Potem tesnobno prisluškuje. Naen-
krat utihnejo vsi ti ropoti in glasovi.
V nepričakovani in globoki, glu-
hem molku, ki sledi temu ropotu, se
Tencavel zave, da hodi že dva dni
po poti nesreče in nevarnosti... in ne-
kakšen občutek se ga poloti, kakor
da ga hoče pogoltniti prihajajoča ve-
likanska katastrofa.

Jasno razmišlja pri sebi:

«Ne vem, kakšna nesreča čaka na-
me, gotovo pa je, da bo strašna, in
da me hoče pokopati...»

Toda naenkrat se Tencavel stre-
sne, zmigne z rameni, se zravna, ka-
kor mlad sokol po nevihti:

«Naj bo!... Moja akademija je
mrtna, torej tudi zame ne bo ško-
da...»

In naenkrat umolkne ter se preki-
ne. Stopi izza temnih senc in košatih
vej svojega skrivališča, kjer je po-
stajal, odkar je splezal ali padel s

svojega okna ter se nahaja na nekak-
šnem štirikratnem križpotju, na vrtu,
ne daleč od onega srečnega mesta,
kjer je klopica, na kateri posedaja vsak
dan njegova izvoljenka. Po eni teh
poti pa prihaja k njemu neznanec, ki
se ustavi na tri korake pred njim in
ga ironično pozdravi:

«Dober dan, gospod skakalec z
vrvi!»

«Dober dan, gospod!» odgovori
Tencavel resno in se globoko pri-
kloni.

«Gospod razume opasne skoke!»
pravi drug glas, in ko se Tencavel
obrne za njim, vidi drugega plemiča,
ki je prišel zopet po drugi vrtni poti.

«Gospod bi nas pravzaprav moral
naučiti načina, kako se spretno in na-
glo pride v tuje hiše!» pravi tretji
plemič, ki se prikaže na tretji poti.

«Gospod ne bo mogel več dospeti
do svojega načelnika, kateremu so
dali na cesti okusiti batine!» se ogla-
si četrti, na četrti strani. Moister bo-
renja je sprejel in odvrnil vse štiri
pozdrave z vso resnobo in uljudnost-
jo, ne da bi pokazal kakršnokoli pre-
senečenost. Polastila se ga je globoka
ravnodušnost in udanost v usodo.

«Gospod!» povzame prvi plemič,
«izvesti vas moram, da so vaši paj-
daši napadli našo prednjo fronto, ta-
čas ko ste vi vršili napad tukaj za-
daj. Oni so že pognani v beg. Tudi
načelnik vašega oddelka se je odstra-
nil, ker se mu je v očigled batin to zde-
lo najmodreje. Zato ne morete pri-
čakovati nikakršne pomoči.»

«Ne potrebujem pomoči, razven
svoje lastne!» odvrne Tencavel, ka-
kor da govori sam s seboj.

«Gospod!» nadaljuje isti plemič, se-
daj nekoliko razdražen, «z vašega li-
ca, iz vašega zadržanja, iz vaših be-
sed... iz vsega vidim, da ste visoko
nad svojimi pajdaši. Zato ste seveda
opasnejši. Žal mi je zato, da vam mo-
ram sporočiti, da smo se mi štirje v
trenutku vašega plezanja po vrvi od-
ločili, da vas ubijemo.»

Četvorica se iznova pokloni. Ten-
cavel se zravna.

Po daljšem molku odgovori: «Go-
spodje, kdo ste vi, prosim vas? In s
kakšnim pravom govorite, kakor da
ste tukaj gospodarji? Samo gospodič-
na Annais de Lepsars bi me smela
vprašati, naj jej dam obračun o svo-
jem dejanju...»

Četvorica se živahno zgane.

«Vaše besede nas odvežejo vsakr-
šnega pomišljanja. Vi poznate ime
one, ki je tukaj gospodarica, zato ne
smete pričakovati od nas nikakršne-
ga usmiljenja. Pravilno pa je, da sme-
te vedeti naša imena, da spoznate,
da nimate posla z ubijaci. Jaz sem
Busiere, tukaj pa so gospodje de Li-
verdan, de Fontrailles in de Chevers,
plemiči anžovinski!»

Tencavel se zopet prikloni.

«Gospodje», jim odgovori, «predno
me ubijete, če se vam res posreči, je
dobro, da izveste, kdo sem in kakšni
so moji nameni. Samo moje ime vam
bo že dokazalo, da nimam nobenega
posla z onimi ljudmi, o katerih ste

poprej govorili. Jaz sem moister bo-
renja Tencavel.»

«Tencavel, Tencavel!» klikne Bu-
siere.

«Hudiča! Sedaj je vse jasno!» do-
stavi de Fontrailles.

«Baš v pravem času vas je prine-
slo semkaj!» renči vsa četvorica.

«Vraga!» krične sedaj Tencavel
in rdečica srda mu stopi v glavo.
«Ne zganem se odtod, predno mi ne
poveste, kaj hočete od mene, sedaj,
ko vam je moje ime znano!»

«Biti se čemo z vami!»

«Vsi štirje?»

«Vsi štirje! Drug za drugim!...
Enemu se bo že posrečilo, da vam
pride do živoga!»

«Ej, ej, dobro, dobro! Sprejemam.
Pa kedar?»

«Takoj sedaj! Predragoceni ste, da
bi vas pustili oditi odtod!»

«Naj pa bo! In kje naj se izvrši naš
dvoboj v štirih?»

«Tukaj, na vrtu! Ali bolje, na dvo-
rišču med vrtom in palačo! Pridite!»

In vsa petorica se poda na pot na
naznačeno mesto in pridejo kmalu na
dvoršču, dolgo kakor vsa palača,
ravno in posuto s peskom. Tencavel
pogleda z naglim pogledom na fasa-
do te navidez zapuščene palače, v
kateri se brez dvoma nahaja njegova
oboževana Annais. Zapazi, da so vsa
okna in zdelna vrata odprta, razven
enega okna, ki je zavešeno s perzijs-
kim kobrecem. Zdi se mu, da se ta
perzijski kobec nalahno pregiblje. Sr-
ce mu živahno utripa in mu kliče:

«Ona je tukaj, za tem perzijskim ko-
brcem. Glej torej, da se boš dobro
bil in častno!»

In oko mu zasije. Prime za meč in
ga potegne, ter ga zavijti okrog gla-
ve, da kar zašvigne, in da se jekle
zablesketa v solncu in zariše kakov
svetniški krog okrog glave.

«Gospodje!» pravi potem z mirnim
glasom. «Dovoljujem vam, da me na-
padete vsi štirje naenkrat. Ponujate
mi štiri dvoboje. Zahvaljujem se vam
in vam povem, da vas smatram za
štiri čestite hrabre plemiče. Sedaj pa
naprej!»

Plemiči so bili domenjeni, da na-
stopijo v redu začetnih črk svojih
imen, torej po vrsti Busiere, Chevers,
Fontrailles in Liverdan. Trojica od-
stopi sedaj in pravi:

«Brez posla bomo. Busiere ga ubi-
je s prvim sunkom!»

Busiere in Tencavel pa prekrizata
meča.

V Parizu je tiste čase bila množica
učiteljev borenja, izgubljenih ek-
stenc, ki so se preživljale na ta na-
čin. Njih velika večina ni bila resnič-
no večša plemenite borilske umetno-
sti, bili so pač razmeroma dobri sa-
bljači, nekateri celo prav dobri v bo-
rilni dvorani, toda na prostem zares
niso bili kos boljšim in izvežbanim
vojakom ali borbenim plemičem. Za-
to so sedaj trije plemiči, mnenja, da
ne bodo imeli dela, in da bo že prvi
Busiere, kar na kratko nataknil na-
sprotnika na svoj meč, kakor na ra-
ženj.

Poslano.*

Nekateri časopisi so objavili pred krat-
kim sledeči članek Zdravniškega društva
v Mariboru:

«Zdravniško društvo v Mariboru je na
odborovi seji dne 11. januarja v zvezi
sanatorija »Petrovo selo« v Mariboru
enoglasno sklenilo sledeče:

1.) Zdravstveni odtok za Slovenijo v
Ljubljani se naproča, da ne da konces-
je za sanatorij v Mariboru nezdravnikom
marveč da obdrži koncesijo dosedanjim
koncesionarjem-zdravnikom.

2.) Za sanatorij »Petrovo selo« v Ma-
riboru se izreče »cave« za vse v Ma-
riborskem zdravniškem društvu včlanje-
ne zdravnike, kateri bi morda hoteli pre-
vzeti kako mesto v tem sanatoriju, do-
kler ni spor med koncesionarji in posest-
niki sanatorija rešen.

V Mariboru, 12. januarja 1923.

Za odbor:

Dr. Dekleva
t. č. tajnik

Dr. Fr. Jankovič
t. č. predsednik

Vsebino navedenega članka smo pod-
pisani v zvezi z velikim zadovoljenjem na
znanje, ker nismo dali najmanjšega po-
voda za to, da je enostransko informira-
ni odbor Zdravniškega društva v Ma-
riboru proti našemu humanitarnemu zavo-
du zavzel strogost stališče splošnega bo-
jkota, katerega celo ne odobravajo ne-
kateri člani imenovanega društva.

Komur je znana vročokrvna narava in-
spiratorja odločnega odborovega sklepa
Zdravniškega društva v Mariboru, temu
je sicer vsebina dotičnega članka razum-
ljiva.

Z gospodoma, ki si skušata v zadnjem
času nekako lastiti naš sanatorij, smo
stopili v neobvezne dogovore v času, ko
nam njihove razmere do nekaterih last-
nih tovarišev niso bile znane.

Da pa bodeta gospoda z ozirom na te
dogovore zavzela v javnosti proti nam
in zgolj iz človekoljubja in nesebičnosti
osnovanemu sanatoriju tako stališče, te-
ga pač nismo mogli pričakovati in tudi
zdajne »Poslano«, v katerem smo reka-
mirali zase le našo izključno lastninsko
pravico do sanatorija, odboru Zdravni-
škega društva ni moglo dati povoda za
stališče bojkota našega človekoljubju
namenjenega zavoda, ki je v Mariboru
in celi mariborski oblasti z ozirom na
pomanjkanje sličnih zavodov bolj potre-
ben, nego marsikatera druga institucija.

S tem sklepom, katerega sta dosegla
dva člana društva po enostranski infor-
maciji, nista oškodovana v svojih last-
nih interesih samo ona dva gospoda, am-
pak vsi člani Mariborskega zdravniškega
društva in sploh vsi zdravniki, ker smo
slej kot prej zastopali stališče, da bodi
vsakemu bolniku, iskajočemu zdravja v
sanatoriju, na prosto dana izbira zdrav-
niške pomoči. To se pa da doseči le na
ta način, da je že v naprej odvzeta mož-
nost povzročati spore, sploh bodisi sedaj,
ali v bodočnosti direktno ali indirektno,
katere napovedujeta ta dva gospoda že
danes po svojih zastopnikih. Prosimo
mehodajne faktorje, da to okolnost pri-
sterno upoštevajo.

Apeliramo pa na one trezno misleče
člane Zdravniškega društva v Mariboru
in mariborski oblasti, kateri se s tem
sklepom ne strinjajo, da zastavijo vse
kar je v njihovih močeh, da odbor Zdrav-
niškega društva navedeni po enostran-
ski informaciji storjeni sklep prekliče.

Maribor, 17. januarja 1923.

Za tvrdko Bratje Tavčar:

Janko Tavčar.

* Za vsebino uredništvo ni odgovorno.

Največja izbira 84. III

različnih pletenin, majic, nogavic

in rokavic pri tvrdki

A. & E. Skabernè Ljubljana

Mestni trg 10

BERSON
GUMENE PETE IN
GUMENE POTPLATE
ceneje in trajnije so kakor usnenci
Najbolje varstvo proti vlagi i mrazu!

Priporočajte „Jutro“!

Mali oglasi

stanje do 20 besedi 1 Din, vsaki sadajnihi 5 besedi 1 Din. — Trgovci agenti, dopisovalci, na-
premljenke do 20 besedi 5 Din, vsaki sadajnihi 5 besedi 2 Din. — Plača se naprej (Lahko tudi v
znankah.) Na poročanje se odgovarja le, ako je »poročanje« priloženo znanstvenemu odgovoru.

Službe

Trgovski pomočnik

mešane stroke, iščem službe.
Nastopim lahko 1. te. marja
Franc Kreft, Mojsirana. 264

Trgovski pomočnik

mlajša moč, išče službo v
trgovini mešane blaga Cen-
poučbe pod »Trgovski po-
močnik« na upravo »Jutra«.
244

Gatorist in cirkularist

se sprejmeta tukaj. Ponudbe
na: N. Feran in drug, lesna
trgovina, Jesenica. 240

Večletni poštnik

manufakturnist, kateri prekine
za nekaj časa potova je, išče
pri podobem podjetju spre-
jema kot sodruga ali soru-
dnika, kateri tudi lahko vliči
premerno vsoto kot kavejo
Cenjene ponudbe pod »dobra
moč« na upravnistvo »Jutra«.

Pošten deček

želi vstopiti kot vajenec v
trgovino z mesninami blagom
Naslov: Anton Bogataj, Ziri
47 nad Škofjo Loko.

Učence ali učenka

z dobrimi šolskimi uspehi
se sprejme v trgovino me-
šane blaga, Pavel Košenina,
Gomil-ko. 249

Knjigovodja

z večletno prakso, zmožen
dopisovanja v treh ezikih ter
vseh pisarniških del, sprejme
službo knjigovodje, pisar-
skega vodje ali korespondenta
v Ljubljani s 1. februarjem.
Prvostranske reference! Pon-
udbe na upravo »Jutra« pod
»Samostojna moč«. 14123.

Prodane

Proda

se umivalnik z ogledalom v
marmornato ploščo. Naslov
se pošlje v upravo »Jutra«.

Poiini kovčeg

srednje velik, skoraj nov, na
ko esch, prikladen za trgo-
vske potnike, se proda. Štefan
Ljubljana, Gosposka ulica 8.
L nadstr. 260

Dvoje citro

od teh ene izvrstne koncertne
proda za 500, ozir. 1250 Din
zidarski mojster J. Ferenc
v Trbovljah. 222

Gramofon

izvredno »lepo izdelan, sa-
lons o delo, se u. odno proda.
V. Špil, Velike Lašče.

Kupim

Kupi se 276

kostanjeve droge 8-50 na dolge,
prava visokost 67 cm, debelina
na vrhu 38 cm. Ponudbe na
upravo »Jutra« pod »drogi«.

Dobro ohranjen frak

in lakasto čevlje kupim. Po-
nudbe na upravo »Jutra« pod
»P. S.« 266

Kupim blagajno.

Cenjene ponudbe pod šifro
»Blagajna« na upravo »Jutra«.

Sobojstvo

Soba 1465

soliden gospod, tudi dva sku-
pai, najraje v Šiški, vsaj do
1. februarja t. l. Ponudbe na
upravo »Jutra« pod »Soba
takej«.

Mobilirano sobo

251
v sredini mesta išče soliden
gospod s posebnim vzhodom.
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Trgovce«.

Napredništvo

Enodružinska hiša

v Ljubljani ali na periferiji
se kupi. Ponudbe na upravo
»Jutra« pod »Hiša«. 176

Proda se hiša

z vrtom, pripravna za obr-
tne, dalje hiša za vsako
podjetje, več stariševih par-
cel v Trbovljah ob glavni
cesti. Več pove Ivan Orašnik,
posestnik v Trbovljah Cen-
jako ugodne. 224

Prodaj mlina

245
z malim posestvom. Mlin je
na dva para karnov in preša
za izdelovanje olja, namočni in

Ženitna ponudba.

Travec, star 30 let, si želi
znana v svrhu ženitve z gos-
podinjo v starosti od 18 do
25 let. Pogoji: Neomadeževana
preteklost in nekaj premože-
nja. Le resne ponudbe na
upravo »Jutra« pod »A. S.
100«. — Tajnost strogo za-
jamčena. 263

Trgovca na deželi.

40 let star, samec, želi zna-
nja v svrhu ženitve z gos-
podinjo ali vdovo, ki ima svojo
trgovino ali gostilno. Resno
ponudbe se prosijo po šifri
»Sreča v bodočnosti« na upr-
»Jutra«. 261

Gospod,

lepe znanjosti, išče pri in-
teligentni gospodini ali vdovi
10.000 Din posojila, za kar
ji nudi roko in srce. Ponudbe
pod »Olaf Santowsky«, poštno-
ležeče Ljubljana. 265

Priziranje

268
dam in manikiranje vsak dan
od 8. do 8. ure popoldne.
Nunška ulica št. 19/11.

Mlad gospod

212
bi se zelo rad naučil plesati
kdor ima voljo, da ga pouči,
naj se prija v upravo »Jutra«.

Joziko

283
srbohrvaščino, francoščino,
italijanščino in nemščino po-
nudi akademsko izobražen
mlad gospod. Sprejme tudi
trgovsko korespondenco in
prevode. Cenjene ponu-
be pod »Učeno meta« na
upravnistvo »Jutra«.

V najem se odda

dobro idoča trgovina in go-
stilna, na zelo prometnem
kraju, blizu farne cerkve, v
bližini Ljubljane. Izplača se
tudi lesna trgovina. Ouda se
tudi nekaj zemljišča. Ponudbe
na Ano Minatti, trgovina,
19-Studenec 35 pri Ljubljani.
264

Dobro izurjena trafikantinja se sprejme.

zmožna voditi tudi knjige glavne zaloge,
Prednost imajo one z večletno prakso. Plača
po dogovoru.

Karel Cimperšek

glavna zaloga tobaka v Sevnici ob Savi.

Rudniški računovodja

87
verziran v vseh rudniških
računovodskih poslih, zanes-
ljiv in priden delavec, se
sprejme takoj ali kesneje pri

Šent'antškem premogokopu

Rodr. Jakli, Krmelj (Dolenjsko).

Premog in cement

stalno v zalogi pri

H. Petrič, Ljubljana

Danajska cesta 33. Tel. 366.

Skladišče »Balkan«.

Brata Pohlin in drug

tvornica

vlasnic, kljukic in rinčic za čevlje

Ljubljana I, poštni predal 126

sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki močiji
izvršujejo. Zahtevajo vzorce in cenik. Pri večjih naročilih popust.

51

Novi stanovanski pravilnik

je izšel in se naroča pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani,

Prešernova ulica 54.

8 poštino vred velja 6 Din 60 p.

Senzacionalni roman s

peškega dvora

Hči papeža

(Lukrecija Borgia)

ki je izhajal v »JUTRU«, je sedaj

izšel v ponatisku v krasni opremi

z barvastim umetniškim ovitkom.

26

Naroča se v upravnistvo »Jutra«

v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Cena 25 Din. po pošti 2 Din več